

REJSKI PROGRAM ZA PASMO POSAVSKI KONJ

Pripravili:

- dr. Matjaž Mesarič, strokovni vodja RP za pasmo PK,
- rejska komisija Slovenskega združenja rejcev konj pasme posavec.

Vsebina

I SPLOŠNE DOLOČBE	3
II REJSKI PROGRAM	3
1 Namen izvajanja RP	3
1.1 RP za pasmo PK	3
1.2 Populacija PK	3
2 Območje izvajanja RP	4
2.1 Izvajanje v Sloveniji	4
3 Velikost populacije	4
4 Rejski cilj	4
5 Lastnosti pasme	4
5.1 PK	4
5.3 Osnovne značilnosti PK so:	4
6 Seleksijski ukrepi	5
6.1 Zagotavljanje rejsko – seleksijskega napredka	5
7 Rejske metode	6
7.1 Vpis v glavni del RK	6
8 Rodovniška knjiga za pasmo PK	6
9 Vpis živali v RK	6
9.1 Glavni del RK - KNJIGA ŽREBCEV	7
9.2 KNJIGA KOBIL	8
10 Identifikacija in izdajanje zootehniške dokumentacije	9
10.1 Registracija in vpis žrebet v RK	10
10.2 Potrdilo o pripustu / osemenitvi	11
10.3 Poročilo o žrebitvi	11
10.4 Potrdilo o poreklu	11
10.5 Zootehniško spričevalo za čistopasemske plemenske živali	12
10.6 Zootehniško spričevalo za žrebčevo seme, jajčne celice in zarodke	12
11 Preverjanje porekla	12
12 Seleksijski ukrepi	13
12.1 Ocenjevanje lastnosti zunanosti	13
12.2 Vrednotenje po kvaliteti potomstva	13
12.3 Preizkus delovne sposobnosti	13
13 Metode razmnoževanja	13
13.1 Osemenjevanje	13
13.2 Prenos zarodkov	13
14 Presoja zdravja in plodnosti	14
14.1 Telesne lastnosti in zdravstveno stanje živali	14
14.2 Zavrnitev vpisa v I in II del rodovniške knjige	14
14.3 Pogoji za zavrnitev v I in II del rodovniške knjige	14
14.4 Presojanje drugih morfoloških napak	14
15 Plemenska vrednost	14
16 Zagotavljanje širjenja genetskega napredka	14
16.1 Ohranjanje genetske variabilnosti	14
16.2 Ohranjanje zadostnega števila živali	15
16.3 Zagotavljanje zadostnega števila plemenjakov	15
16.4 Program parjenja	15
16.5 Ohranjanje pasme - genetske in strateške rezerve	15
17 Naslovi in kontaktni podatki	16
18 Druge določbe	16
18.1 Življenjska številka	16
18.2 Dodatno označevanje konj	16
18.3 Izbira imena	16
Priloge:	17

- Pravila za ocenjevanje lastnosti zunanosti konj posavske pasme in merila za razvrščanje živali v kakovostne razrede 17

I SPLOŠNE DOLOČBE

1. Odobreni rejski program za pasmo posavski konj izvaja Slovensko združenje rejcev konj pasme posavec s sedežem Kočarija 15A, 8311 Kostanjevica na Krki, Slovenija.
2. Slovensko združenje rejcev konj pasme posavec (v nadaljevanju **SZRKPP**) je priznано rejsko društvo, ki vodi izvorno rodovniško knjigo (v nadaljevanju **RK**) za pasmo posavski konj v skladu z uredbo (EU) 2016/1012 – Uredba o reji živali in Uredbo o izvajanju uredbe EU o reji živali (Uradni list št. 59/18).

V izvorni rodovniški knjigi, rejskem programu in ostali zootehniški dokumentaciji, se za to pasmo uporabljamo ime posavski konj (v nadaljevanju **PK**). To ime se lahko uporablja le za čistopasemske posavske konje.

PK je bil priznan kot avtohtona pasma in vpisan v register avtohtonih pasem na območju RS z Zakonom o živinoreji (Uradni list RS št. 18/02, 110/02-ZUreP-1, 45/04-ZdZPKG, 90/12-ZdZPVHVVR in 45/15..

3. SZRKPP je pravna oseba zasebnega prava v skladu z Zakonom o društvih, ki izvaja rejski program (v nadaljevanju **RP**) za pasmo PK na območju Republike Slovenije
4. RP in vsi spremljajoči dokumenti ter druge informacije, ki so potrebne za izvajanje RP, so objavljeni na spletni strani SZRKPP: www.facebook.com/Slovenskozdruzenjerejcevkonjpasmeaposavec
5. SZRBKPP izvaja RP v sodelovanju z Univerzo v Ljubljani, Veterinarsko fakulteto in Biotehniško fakulteto, Oddelek za zootehniko.

II REJSKI PROGRAM

1 Namen izvajanja RP

1.1 RP za pasmo PK

1.1 RP za PK se izvaja z namenom ohranitve in izboljšanja pasme ter ohranjanja genetske raznovrstnosti znotraj populacije. Določa pogoje in način vodenja izvorne RK za pasmo PK.

1.2 Populacija PK

Zaradi maloštevilnosti in geografski omejenosti populacije velja PK za ogroženo pasmo. Zato med poglavitne cilje spada ohranitev števila živali za zagotavljanje potrebne genetske raznovrstnosti, kot tudi pasemskih značilnosti.

2 Območje izvajanja RP

2.1 Izvajanje v Sloveniji

SZRKPP izvaja RP za pasmo PK na območju Republike Slovenije, z možnostjo širitve na druga območja.

3 Velikost populacije

Populacija čistopasemskih plemenskih živali PK šteje (podatki na dan 31.12.2022):

kobile: 720

žrebci: 105

Podatki o populaciji, ki jo vodi SZRKPP v izvorni RK, so objavljeni na spletni strani:

www.facebook.com/Slovenskozdruzenjerejcevkonjpasmeposavec

4 Rejski cilj

Rejski cilj je skladen, hladnokrvni konj, manjšega okvira, čvrste konstitucije dobrohotnega karakterja in razmeroma živahnega temperamenta, pravih in izdatnih hodov, ki je primeren za vprego pa tudi za delo pod sedlom..

5 Lastnosti pasme

5.1 Izvor pasme

Posavski konj je slovenska avtohtona pasme, ki se je oblikovala v hrvaški Posavini in v zadnjih treh desetletjih tudi v Sloveniji v porečju Save v Krško – brežiškem rejskem okolišu.

Osnova za pasemsko oblikovanje PK je bila populacija konj v hrvaški Posavini v tipu manjšega hladnokravnega konja, ki so ga v posameznih obdobjih v 19. in 20. stoletju v različnih programih melioracijskega križanja izboljševali z arabskimi, lipicanskimi, nonius in hladnokrvnimi konji. Od sredine 20. stoletja so na oblikovanje pasme pretežno vplivali hladnokrvni konji v tipu belgijskega križanca.

V več kot dveh desetletjih so se v reji posavskega konja ustalili številni rodovi kobil, ki povečini temeljijo na kobilah - zarodnicah vpisanih v RK v prvih letih po ustanovitvi rodovniške knjige. V populaciji PK je formiranih 129 rodov kobil in 6 linij žrebcev.

5.2 Predstavniki linij

Med predstavniki posameznih linij in predstavnicami posameznih rodov v zunanosti ni razlik, ki bi omogočale ugotavljanje pripadnosti liniji ali rodu. Pripadnost liniji je pogojena - določena z linijsko pripadnostjo očeta, pripadnost rodu pa z rodovno pripadnostjo matere.

5.3 Osnovne značilnosti PK so:

Zunanost

Višina žrebci - 146 (140 – 150) cm

 kobile - 143 (138 – 148) cm

Barva Prevladujejo rjavci, vrana, lisičja in siva barva so manj zaželeni, liscev in pegavcev v populaciji ni. Zaželeno je še, da je na vseh delih telesa čim manj belih znakov – depigmentiranih mest;

Telesni ustroj

glava: plemenita, suha, ravnega profila, širokega čela, velikih, eliptičnih oči, velikih nozdrvi hruškaste oblike, kratkih, zašiljenih ušes

vrat: srednje dolg, dobro nasajen in dobro omišičen; zmerno usločen, goste valovite grive

telo: globoko, široko, manjšega okvira; krajši nizek viher; pleče razmeroma strmo, dovolj dolgo, oplečje dobro omišičeno; hrbet srednje dolg, dobro omišičen s kratkimi širokimi ledji; križ pobit, kratek a širok, razcepljen, dobro omišičen z nižje nasajenim, košatim repom;

noge korektne, čvrste, a suhe, z dobro izraženimi sklepi in tetivami, piščalnice kratke; distalni deli do sredine piščalnice poraščeni z zaščitno dlako, kopita čvrsta, pravilno oblikovana;

Gibanje enakomerno, izdatno;

Posebne značilnosti PK so čvrsta konstitucija, zelo izražen spolni dimorfizem, vztrajnost in delavoljnost, dobro izkoriščanje krme, dobra plodnost.

6 Seleksijski ukrepi

6.1 Zagotavljanje rejsko – seleksijskega napredka

Za zagotavljanje rejsko – seleksijskega napredka, se izvajajo seleksijski ukrepi, predpisani v tem RP, skladno z evropsko kot tudi nacionalno zakonodajo za to področje.

Ocena lastnosti zunanosti

- Pasemski tip in spolni dimorfizem
- Glava
- Vrat
- Prednji del trupa
- Srednji del trupa
- Zadnji del trupa
- Prednje noge
- Zadnje noge
- Pravilnost hodov
- Izdatnost in lahkotnost v gibanju

Skupna ocena se izračuna kot aritmetična sredina vsote ocen vseh seleksijskih lastnosti. Ocene so podane v celih številih po Pravilih za ocenjevanje lastnosti zunanosti PK in merilih za razvrščanje živali v razrede RK.

Dodatni seleksijski ukrepi so:

- vrednotenje po kvaliteti potomstva,
- presoja zdravja in plodnosti,
- temperament in karakter (interier).

7 Rejske metode

7.1 Vpis v glavni del RK

V glavni del RK se vpisujejo le čistopasemske plemenske živali. Populacija PK je delno zaprta populacija, zato križancev v RK ni možno vpisovati. Za potrebe ohranjanja in povečevanja števila živali, je dovoljeno formirati nove rodove in linije, če ustrezajo zahtevam rejskega cilja za PK.

RK je odprta za konje drugih pasem, katerih vključitev je upravičena za doseganje rejskega cilja pri PK. V RK posavskega konja so lahko vpisani konji, ki so vpisani v glavno RK drugih pasem (razen evidence in knjige žrebet). Dovoljene pasme konj v RP za posavskega konja dobijo ustrezen zaznamek ob vpisu v RK.

Sprejmejo se naslednje pasme, pod pogojem, da konji izpolnjujejo rejski cilj za posavskega konja:

- Hrvatski posavac

Žrebci drugih dovoljenih pasem se vpisujejo le, če izpolnjujejo zahteve iz knjige žrebcev I.

8. Izvorna rodovniška knjiga za pasmo PK

Konje pasme PK, ki so vključeni v RP, v RK vpisujemo oziroma razvrščamo na naslednji način:

I Glavni del RK:

- Glavni del RK žrebcev je razdeljena v naslednje razrede:
 - Knjiga žrebcev I
 - Knjiga žrebcev II
 - Evidenčna knjiga žrebcev
 - Knjiga žrebet
- Glavni del RK kobil je razdeljena v naslednje razrede:
 - Knjiga kobil I
 - Knjiga kobil II
 - Evidenčna knjiga kobil
 - Knjiga žrebet

Razdelitev RK po spolu	Žrebci	Kobile
Glavni del RK	Knjiga žrebcev I	Knjiga kobil I
	Knjiga žrebcev II	Knjiga kobil II
	Evidenčna knjiga žrebcev	Evidenčna knjiga kobil
	Knjiga žrebet	Knjiga žrebet

9 Vpis živali v RK

V izvorno RK za PK se živali vpisujejo v skladu s pravili Uredbe o reji živali, zajetimi v členih od 15 do 20 in Prilogo II (DEL 1) ter pravili tega RP. Pri tem mora biti zagotovljen ustrezen sistem ugotavljanja porekla, ki ga v skladu s tem RP preverjajo s strani SZRKPP pooblašteni strokovnjaki. Rejci, ki so vključili svoje živali v RP, morajo upoštevati ta pravila ter uporabljati

dokumente, ki so objavljeni z zakonodajo oziroma so sestavni del tega RP. Vsa potrebna dokumentacija za izvajanje RP je objavljena na spletni strani: www.facebook.com/Slovenskozdruzenjejecevkonjpasmeuposavec.

Čistopasemske plemenske živali pasme PK, katere spremlja ustrezen zootehniški dokument (zootehniško spričevalo) in ga je izdalo priznано rejsko društvo v drugi državi, se vpišejo v RK v razred, ki ustreza genetskim vrednostim po pravilih tega RP.

Pred vpisom živali v glavni del RK, morajo biti le-te predhodno identificirane skladno s pravom Unije o zdravju živali.

9.1 Glavni del RK - KNJIGA ŽREBCEV

9.1.1 Knjiga žrebcev I (glavni del RK)

V knjigo žrebcev I so lahko vpisani žrebci:

- ki so potomci staršev vpisanih v RK,
- katerih starši imajo preverjeno poreklo na osnovi DNK preiskave,
- najprej v starosti petih let,
- ki imajo telesne mere: višina v vihru najmanj 143 cm in največ 148 cm (merjeno s palico), obseg piščalnice najmanj 20 cm, obseg prsi najmanj 180 cm,
- katerih ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 75 % najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja kot 6,
- ki imajo preverjeno poreklo na osnovi preiskave krvi/dlake z molekularnimi genetskimi preiskavami,
- ki imajo opravljen preizkus delovne sposobnosti s pozitivnim rezultatom;
- ki imajo opravljen veterinarski pregled in nimajo prirojenih morfoloških in/ali fizioloških konstitucijskih napak (14.3).

Žrebci so z vpisom v Knjigo žrebcev I sprejeti za pleme v skladu z Uredbo o reji živali (člen 21 in 22) in tem RP.

9.1.2 Knjiga žrebcev II (glavni del RK)

V knjigo žrebcev II so lahko vpisani žrebci:

- ki so potomci staršev vpisanih v RK,
- katerih starši imajo preverjeno poreklo na osnovi DNK preiskave,
- stari vsaj tri leta,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70 % najvišje možne ocene (2.b razred) in ni nobena delna ocena nižja kot 6,
- ki imajo telesne mere: višina v vihru najmanj 140 in največ 150 cm (merjeno s palico), obseg piščalnice najmanj 20 cm, obseg prsi najmanj 180 cm,
- ki imajo preverjeno poreklo na osnovi preiskave krvi/dlake z molekularnimi genetskimi preiskavami,
- ki imajo opravljen veterinarski pregled in nimajo prirojenih morfoloških in/ali fizioloških konstitucijskih napak (14.3).

Potomci staršev, vpisanih v evidenčno knjigo glavnega dela RK, so lahko vpisani v knjigo žrebcev II:

- če so bili starši vsaj v dveh generacijah pripuščeni z žrebci iz glavnega dela RK (razen evidenčnega dela),
- če so bili identificirani v skladu s pravom Unije o zdravju živali,
- ki imajo preverjeno poreklo na osnovi preiskave krvi/dlake z molekularnimi genetskimi preiskavami,
- katerih ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70 % najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja kot 6,
- ki nimajo prirojenih morfoloških in/ali fizioloških konstitucijskih napak (14.3).

9.1.3 Evidenčna knjiga žrebcev (glavni del RK)

V evidenčno knjigo žrebcev so vpisani žrebci,

- ki so potomci staršev vpisanih v RK,
- ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ne izpolnjujejo pa ostalih pogojev za knjigo žrebcev I in II, predpisanih z RP.

Prevedba konj v evidenčno knjigo glavnega dela RK iz knjige žrebet se izvede avtomatsko, ko se po njih registrirajo potomci.

9.1.4 Knjiga žrebet (glavni del RK)

V letu rojstva se vpišejo vsa moška žrebca, ki so potomci staršev vpisanih v RK.

Kot elitni plemenski žrebci so lahko imenovani žrebci, vpisani v knjigo žrebcev I, ki izpolnjujejo najmanj naslednje pogoje:

- imajo vsaj deset potomcev, katerih ocena lastnosti zunanosti je višja od 75% najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja od 6,
- imajo vsaj tri moške potomce, vpisane v knjigo žrebcev in vsaj deset ženskih potomcev vpisanih v knjigo kobil glavnega dela rodovniške knjige,
- imajo dobro plodnost (vsaj 70% plodnost).

9.2 Glavni del RK - KNJIGA KOBIL

9.2.1 Knjiga kobil I (glavni del RK)

V knjigo kobil I so lahko vpisane kobile:

- ki so potomci staršev vpisanih v RK,
- najprej v starosti treh let,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 75% najvišje možne ocene (2.a razred) in ni nobena delnih ocen nižja od 6,
- ki imajo telesne mere: višina v vihru najmanj 140 in največ 146 cm (merjeno s palico), obseg piščalnice najmanj 20 cm, obseg prsi najmanj 180 cm.
- ki imajo opravljen preizkus delovne sposobnosti s pozitivnim rezultatom;
- ki nimajo prirojenih morfoloških in/ali fizioloških konstitucijskih napak (14.3).

9.2.2 Knjiga kobil II (glavni del RK)

V knjigo kobil II so lahko vpisane kobile:

- ki so potomci staršev vpisanih v RK,
- najprej v starosti treh let,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70% najvišje možne ocene in ni nobena delnih ocen nižja od 6,
- ki imajo telesne mere: višina v vihru najmanj 138 in največ 148 cm (merjeno s palico, obseg piščalnice najmanj 18 cm, obseg prsi najmanj 180 cm.
- ki nimajo prirojenih morfoloških in/ali fizioloških konstitucijskih napak (14.3).

Potomci staršev vpisanih v evidenčno knjigo glavnega dela RK so lahko vpisani v knjigo kobil II:

- če so bili starši vsaj v dveh generacijah pripuščeni z žrebci iz glavnega dela RK (evidenčnega dela),
- če so bil identificirani v skladu s pravom Unije o zdravju živali,
- ki imajo preverjeno poreklo na osnovi preiskave krvi/dlake z molekularnimi genetskimi preiskavami,
- katerih ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70 % najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja kot 6,
- ki nimajo prirojenih morfoloških in/ali fizioloških konstitucijskih napak (14.3).

Potomci čistopasemskih plemenskih konj, vpisanih v evidenčno knjigo glavnega dela RK, se lahko vpišejo v glavni del RK,

9.2.3 Evidenčna knjiga kobil (glavni del RK)

V evidenčno knjigo kobil so vpisane kobile:

- ki so potomci staršev vpisanih v RK,
- ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ne izpolnjujejo pa ostalih pogojev za vpis v knjigo kobil I in II RK, predpisanih z RP.

Prevedba konj v evidenčno knjigo glavnega dela RK iz knjige žrebet se izvede avtomatsko, ko se po njih registrirajo potomci.

9.2.4 Knjiga žrebet (glavni del RK)

V letu rojstva se vpišejo vsa ženska žrebata, so potomci staršev vpisanih v RK.

Kot elitne plemenske kobile so lahko imenovane kobile, vpisane v knjigo kobil I, ki izpolnjujejo najmanj naslednje pogoje:

- imajo vsaj tri potomce, vpisane v glavni del rodovniške knjige, katerih ocena lastnosti zunanosti je višja od 70% najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja od 6, ali
- imajo dobro plodnost (vsaj 5 žrebet v 7 pripustnih sezonah).

10 Identifikacija in izdajanje zootehniške dokumentacije

SZRKPP vodi RK v elektronski obliki – CRK.

Zootehniško dokumentacijo za PK izdaja SZRKPP oziroma njeni pooblaščenici po pravilih in pogojih tega RP in EU zakonodaje. Kot veljavno zootehniško dokumentacijo se štejejo pravilno izpolnjeni obrazci, objavljeni v prilogi: »Obrazci zootehniške dokumentacije«.

Obrazci so na razpolago na spletni strani društva:

www.facebook.com/Slovenskozdruzenjerejcevkonjpasmeuposavec

Rejcem na njihovo zahtevo obrazce rejsko društvo pošlje tudi po elektronski pošti.

Ob vpisu v RK morata biti poleg predpisanih podatkov (razvidno iz EU zakonodaje in obrazcev) navedeni še linija in rod, ki ji žival pripada.

O vsakem konju, vpisanem v RK, se vodi evidenca:

- ime in razred RK,
- rodovniška številka živali,
- ime in naslov rejskega društva, ki je opravila prvo registracijo konja,
- datum vpisa v RK,
- ime in naslov ter elektronski naslov rejca,
- datum zadnjega pripusta matere,
- datum žrebitve/rojstva, spol, barva in znamenja,
- ime,
- UELN - življenjska številka,
- številka transponderja,
- dodatne identifikacijske oznake (žig, tetovirna številka),
- vsaj štiri generacije prednikov (če so podatki na razpolago),
- datum izdaje zootehniških spričeval,
- osnovne telesne mere (višina vihra, obseg prsi in obseg piščalnice z zabeleženim datumom merjenja),
- ocena lastnosti zunanosti,
- rezultati iz razstav in premiranj,
- rezultati preizkusov delovne sposobnosti in drugih proizvodnih lastnosti,
- podatki o plodnosti, rojstvu dvojčkov, spačkov, dednih napakah pri potomstvu,
- podatki o potomstvu:
- podatki o priznanju za osemenjevanje, prenosu jajčnih celic, zarodkov ter podatki o izdanih zootehniških spričevalih za odvzet plemenski material,
- datum prodaje, ime in naslov kupca.

10.1 Registracija in vpis žrebet v RK

Za registracijo in vpis žrebeta v RK mora rejec predložiti pravilno izpolnjeno Potrdilo o pripustu / osemenitvi in Poročilo o žrebitvi.

V primeru, ko gre za dvojčke, je to potrebno v dokumentu posebej označiti.

Potrdilo o pripustu (POP)/osemenitvi (POO) in Poročilo o žrebitvi je potrebno dostaviti tudi v primeru, ko je kobila ostala jalova, ko je resorbirala ali zvrгла plod, ko je bilo žrebe rojeno mrtvo, ko je žrebe poginilo, ali pa, ko je poginila kobila - z označeno ustrezno rubriko tiskovine.

Potrdilo o pripustu/osemenitvi in Poročilo o žrebitvi se dostavi tudi v primeru, ko je bila kobila pripuščena pod plemenjaka druge pasme. V primeru, da rejec poročila ne predloži, se v rodovniški list kobile v rubriko o potomstvu kobile za tekoče leto zavede vpis: brez povratne informacije.

V primeru upravičenega dvoma v resničnost navedenih podatkov, rejsko društvo lahko zahteva dokazilo o poreklu (Potrdilo o poreklu) na osnovi opravljene preiskave vzorca krvi žrebeta z molekularnimi genetskimi preiskavami in, če je to potrebno tudi očeta in matere. Odvzem

vzorcev za preiskave opravi pristojni veterinar, preiskava pa mora biti opravljena v pooblaščenem laboratoriju.

V primeru, da je bila kobila v pretekli pripustni sezoni pripuščena pod dva ali več plemenjakov, je preiskava vzorca krvi žrebeta z molekularnimi genetskimi preiskavami obvezna.

10.2 Potrdilo o pripustu / osemenitvi

Potrdilo o pripustu in potrdilo o osemenitvi se izpolni na prepisan obrazec (priloga). Dostopen je na spletni strani SZRKPP.

Upravljalca pripustne postaje oziroma imetnika plemenjaka (čistopasemskega plemenskega žrebca) je dolžan voditi evidence o pripustih in izdati POP. Prav tako se vodi evidenca o osemenitvi, rejecu pa mora uradna oseba, ki izvede osemenitev, izdati POO. Če je kobila v isti pripustni sezoni pripuščena pod dva ali več plemenjakov, mora biti to navedeno v POP.

10.3 Poročilo o žrebitvi

Pravilno izpolnjeno Poročilo o žrebitvi (priloga) pošlje rejec po žrebitvi SZRKPP. Poročilo o žrebitvi je na razpolago na spletni strani SZRKPP. V primeru, ko gre za dvojčke, je to potrebno posebej označiti.

10.4 Potrdilo o poreklu

Vsem konjem, vpisanim v knjigo žrebet, ki so potomci čistopasemskih plemenskih žrebcev, vpisanih v knjigo žrebcev I in II in kobil, vpisanih v knjigo kobil I in II, izda SZRKPP zootehniški dokument o registraciji žrebeta – Potrdilo o poreklu, v katerega so vpisani podatki o treh generacijah prednikov (ko so ti podatki na razpolago) in vsi podatki o konju iz knjige žrebet.

Potrdilo o poreklu se izda, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- če je bil oče v letu pripusta ali najkasneje v letu rojstva žrebeta (do vključno 31.12. v letu) vpisan v knjigo žrebcev I ali II in mati v letu pripusta ali najkasneje v letu rojstva žrebeta (do vključno 31.12. v letu), vpisana v knjigo kobil I ali II,
- če je bilo pravočasno predloženo Potrdilo o pripustu/osemenitvi in Poročilo o žrebitvi,
- če je bila opravljena identifikacija in registracija žrebeta ob nogi matere s strani pristojne službe.

Če zgoraj navedeni pogoji iz druge oziroma tretje alineje niso izpolnjeni, je treba identiteto dokazati z analizo DNK.

Rejec ali lastnik konja je odgovoren, da so vsi podatki, predloženi ob zahtevi za vpis živali v RK, resnični in točni. Odstopanja oziroma napake je treba nemudoma sporočiti SZRKPP.

10.4.1 Potrdilo o poreklu vsebuje naslednje podatke:

- ime rodovniške knjige,
- ime pasme,
- ime živali,
- spol,
- številka transponderja ,
- UELN - življenjsko številko,
- rodovniško številko živali,
- dodatne oznake živali-nadomestna metoda preverjanja identitete,

- datum žrebitve/rojstva živali,
- državo žrebitve/rojstva živali,
- ime in naslov ter elektronski naslov rejca,
- poreklo najmanj treh generacij prednikov (ko so na razpolago),
- rezultati ocenjevanj lastnosti zunanosti in ocenjevanj drugih lastnosti, določenih v tem RP,
- ime in naslov lastnika,
- kraj in datum izdaje, izdajatelj, žig in podpis odgovorne osebe.

10.5 Zootehniško spričevalo za čistopasemske plemenske živali

Pri trgovanju s čistopasemskimi plemenskimi živalmi ali pri vpisu čistopasemskih plemenskih živali v glavni del RK, mora čistopasemske plemenske živali obvezno spremljati zootehniško spričevalo, katerih vsebina in oblika je podana v Uredbi o reji živali, obrazci pa so objavljeni v Uredbi (EU) 2017/1940.

10.6 Zootehniško spričevalo za žrebčevo seme, jajčne celice in zarodke

Zootehniško spričevalo za seme, jajčne celice in zarodke je opredeljeno v Uredbi o reji živali in mora biti izdano na obrazcu iz oddelka B-D Priloge I k Uredbi (EU) 2017/717.

SZRKPP izda zootehniško spričevalo za žrebčevo seme in zarodke, katerih žrebci so uvrščeni v knjigo žrebcev I ter jajčne celice in zarodke kobil uvrščenih v knjigo kobil I.

Izjemoma, kadar je to potrebno za ohranjanje žrebčevske linije ali roda kobil, se izda zootehniško spričevalo za žrebčevo seme in zarodke žrebcev, vpisani v knjigo žrebcev II.

11 Preverjanje porekla

Pred vpisom konja v RK, SZRKPP poreklo preveri po predloženi dokumentaciji, lahko pa zahteva dodatno preverjanje porekla v skladu z metodami, določenimi v RP in Uredbo o reji živali (22. člen).

Dodatno preverjanje porekla se opravi zlasti, če obstajaj dvom o ustreznosti navedenega porekla. Rezultati preverjanja porekla se evidentirajo v RK. Če ni mogoče dokazati porekla, konj ne more biti registriran – vpisan v glavni del RK.

Dodatno preverjanje porekla se izvede zlasti v primeru, če:

- so podatki na Potrdilu o pripustu/osemenitvi in Poročilu o žrebitvi nepopolni ali neskladni,
- je bila kobila v zadnji ali predzadnji gonitvi pripuščena pod dva ali več žrebcev (preverjanje očeta),
- se obdobje brejosti razlikuje za trideset ali več dni od povprečnega obdobja brejosti 335 dni,
- je žrebe produkt umetne osemenitve (preverjanje očeta),
- žrebe ni bilo identificirano ob nogi matere.

Stroške dodatnega preverjanja porekla krije rejec v primeru, če se potrdi, da podatki iz dokumentacije niso ustrezni oziroma, ko rejec ni predložil popolne dokumentacije. V primeru, da se z dodatnim preverjanjem porekla potrdi pravilnost in popolnost predložene zootehniške dokumentacije, stroške dodatnega preverjanja porekla krije rejsko društvo.

12 Seleksijski ukrepi

12.1 Ocenjevanje lastnosti zunanosti

Ocenjuje se lastnosti, ki so opredeljene z rejskimi cilji.

Lastnosti zunanosti se ocenjuje po ocenjevalnem modelu predpisanem v Pravilih za ocenjevanje lastnosti zunanosti PK in merilih za razvrščanje živali v razrede.

Ocenjevanje opravlja komisija, ki jo določi SZRKPP.

Na osnovi ocene lastnosti zunanosti se konje razvršča v razrede.

12.2 Vrednotenje po kvaliteti potomstva

V RK se za vsakega plemenskega žrebca in kobilo vnesejo vsi rezultati, ki jih dosežejo njihovi potomci na:

- ocenjevanjih žrebet,
- pregledih za odbiro plemenskih žrebcev,
- pregledih kobil za sprejem v ustrezen razred rodovniške knjige,
- na uradnih razstavah.

12.3 Preizkus delovne sposobnosti

Delovna sposobnost žrebcev se ugotavlja na osnovi rezultatov preizkusa delovne sposobnosti v skladu s pravom Unije o zdravju živali in določili Pravilnika o preizkušanju delovne sposobnosti žrebcev posavskega konja (Priloga),

Delovna sposobnost kobil se ugotavlja na osnovi rezultatov preizkusa delovne sposobnosti v skladu s pravom Unije o zdravju živali in določili Pravilnika o preizkušanju delovne sposobnosti kobil posavske pasme (Priloga),

RD izvaja preizkušanje delovne sposobnosti posavskega konja v pogojih reje v obliki izpita (vožnja in vleka hloda).

Delovna sposobnost plemenskih živali se vrednoti tudi na osnovi rezultatov na tekmovanjih v vprežnih disciplinah, izvedenih v skladu z veljavnimi pravilniki Konjenske zveze Slovenije, in pravilniki FEI (Federation Equestre Internationale) in tekmovanjih v spretnostni vožnji ali jahanju, ki jih organizatorji izvedejo v sodelovanju z SZRKPP po pravilih, ki jih potrdi strokovni svet RD.

13 Metode razmnoževanja

Priporočene so vse oblike razmnoževanja:

- naravni pripust,
- osemenjevanje,
- prenos zarodkov.

13.1 Osemenjevanje

Za osemenjevanje se lahko sprejme le žrebce vpisane v knjigo žrebcev I.

13.2 Prenos zarodkov

Za prenos zarodkov se lahko kot darovalke uporabljajo le kobile vpisane v knjigo kobil I.

14 Presoja zdravja in plodnosti

14.1 Telesne lastnosti in zdravstveno stanje živali

Poleg zadovoljive ocene telesnih lastnosti, morajo biti plemenske živali zdrave, plodne in ne smejo biti nosilci dednih napak. V spornih primerih lahko komisija ob pregledu kobil za sprejem v ustrezen del RK zahteva veterinarsko poročilo.

Za žrebce, privedene na pregled za odbiro, je predhoden veterinarski pregled obvezen.

14.2 Zavrnitev vpisa v I in II del rodovniške knjige

V knjigo I ali II glavnega dela rodovniške knjige (velja za žrebce in kobile) ne morejo biti vpisane živali, ki imajo prirojene morfološke in/ali fiziološke konstitucijske napake.

14.3 Pogoji za zavrnitev v I in II del rodovniške knjige

Živali, pri katerih se ugotovi kile, napake na zobovju, kriptorhizem, obsežna depigmentacija kože, depigmentacija šarenice, kronični obstruktivski bronhitis, poletni ekcem, ne morejo biti vpisane v knjigo I ali II glavnega dela in v dodatni del RK.

14.4 Presojanje drugih morfoloških napak

V primeru, da se pri živalih ugotovi druge morfološke napake:

- izrazito nežna konstitucija,
- neizraženi spolni znaki,
- nepravilne oblike prsi – zelo ozka, plitke prsi, razplečenost,
- močno uleknjen hrbet,
- slaboten, deformiran skelet,
- zelo mehki biclji,
- zelo slabotni sklepi,
- hujše napake v stojah,
- slaba, spačena kopita,

ali fiziološke napake - motnje v funkciji različnih organskih sistemov, ki se odražajo na:

- zdravju,
- kondiciji,
- temperamentu,
- spolni aktivnosti – sposobnosti,

se te presojajo pri ocenjevanju lastnosti zunanosti (morfološke) ali z veterinarskim diagnostičnim pregledom (fiziološke napake).

15 Plemenska vrednost

Pri PK se določanje plemenske vrednosti ne izvaja.

16 Zagotavljanje širjenja genetskega napredka

16.1 Ohranjanje genetske variabilnosti

Ohranjanje genetske variabilnosti se zagotavlja:

- z ohranjanjem zadostnega števila plemenskih živali posameznih linij žrebcev in rodov kobil,

- s pripravo letnega programa uporabe plemenjakov.

16.2 Ohranjanje zadostnega števila živali

Ohranjanje zadostnega števila živali v aktivni populaciji PK, katere velikost je opredeljena v tem RP, je najpomembnejši ukrep za zagotavljanje genetske variabilnosti.

16.3 Zagotavljanje zadostnega števila plemenjakov

Zagotavljanje zadostnega števila plemenjakov (čistopasemskih plemenskih žrebcev), ki jih SZRKPP priporoča za razmnoževanje.

Plemenjaki za izvajanje RP se zagotavljajo:

- z načrtno odbiro in odkupom žrebčkov – potencialnih plemenjakov – letno do 8 živali, ki se vzrejajo v žrebetišču,
- z vzrejo čistopasemskih plemenskih žrebcev v lasti rejcev,
- z nakupom čistopasemskih plemenskih žrebcev ali žrebčevega semena.

S sredstvi, ki jih za izvajanje strokovnih nalog v konjereji namenja MKGP se financira žrebetišče, ki pogodbeno zreja plemenske žrebčke. Žrebetišče omogoča vzdrževanje in obnavljanje fonda žrebcev v javni lasti, s katerimi se zagotavlja potrebe po čistopasemskih plemenskih žrebcih PK. Z načrtno odbiro in odkupom žrebčkov – potencialnih plemenjakov - letno do 8 živali, ki se zrejajo v žrebetišču se vzdržuje fond kvalitetnih plemenjakov, ki ga dopolnjujejo posamezni doma zrejeni plemenjaki.

Potrebe po plemenjakih se določajo glede na fizični obseg reje po posameznih pripustnih postajah in rejskih okoliših. Glede na cilj ohranjanja zadovoljive genetske raznovrstnosti v populaciji čistopasemskih živali je potrebno zagotavljati zadostno število plemenjakov, ki si niso v sorodu. Ker je populacija plemenskih kobil majhna, je potrebno večje število žrebcev kot pri številčnejših populacijah. Povprečno število kobil po plemenjaku naj bi ne bilo večje od 20 živali.

16.4 Program parjenja

Zaradi majhne populacije plemenskih živali, z načrtnim parjenjem, preprečujemo parjenje v sorodstvu, istočasno pa poskušamo zagotoviti čim večjo genetsko variabilnost znotraj populacije PK. Podatki o poreklu večine živali v populaciji in poznavanje rejskih razmer pri tej pasmi konj v zadnjem desetletju so dobra osnova za oceno, da je delež reje v sorodstvu razmeroma visok. Ukrepi, s katerimi bo mogoče dolgoročno obvladovati problematiko reje, so predvsem načrtna odbira in po potrebi uvoz zadostnega števila čistopasemskih plemenskih živali, izdelava letnega programa parjenja, zasledovanje pojava depresij zaradi reje v sorodstvu, še zlasti prirojenih konstitucijskih napak in dosledno izločanje prizadetih živali.

16.5 Ohranjanje pasme - genetske in strateške rezerve

Glede na število živali vključenih v RP, je PK ogrožena pasma. Čeprav je trend rasti števila vpisanih živali v RK konstanten in se pasma v celoti ohranja v tradicionalnih pogojih reje (»in situ«), bodo za zagotavljanje in vzdrževanje genetskih rezerv potrebni dodatni ukrepi. Tako bo potrebno zagotoviti zadostno količino plemenskega materiala v genski banki (»in vitro«).

17 Naslovi in kontaktni podatki

Kontaktni podatki zunanjih izvajalcev pri izvajanju RP za PK:

Naslov	Dejavnost
<p>Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko, Jamnikarjeva 101, 1000 Ljubljana; kontaktna oseba: dr. Mojca Simčič in mag. Danijela Bojkovski; el. naslov: genska.banka@bf.uni-lj.si.</p>	Genska banka - oblikovanje genetskih rezerv in izvajanje Programa biotske raznovrstnosti v živinoreji.
<p>Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta, Gerbičeva 60, 1000 Ljubljana; kontaktna oseba: dr. Matjaž Mesarič, dr. vet. med.; el. naslov: matjaz.mesaric@vf.uni-lj.si.</p>	Selekcija – izvajanje strokovnih nalog v živinoreji – strokovni vodja.

18 Druge določbe

18.1 Življenjska številka

UELN - je enotna življenjska številka živali in obenem identifikacijska številka živali, ki ostane trajno nespremenjena. Enotna življenjska številka je petnajstmestna neponovljiva številka:

Prva tri mesta določajo numerično kodo Slovenije »705«, sledi numerična koda rejskega društva (tri mesta), naslednje mesto označuje pasmo, dve mesti pa letnico rojstva. Preostalih 6 mest predstavlja zaporedno številko vpisa v RK.

DRŽAVA	REJSKO DRUŠTVO			PASMA/L.R.			INDIVIDUALNA IDENTIFIKACIJSKA ŠTEVILKA					
705	0	0	4	8	0	0	0	0	0	0	0	0

18.2 Dodatno označevanje konj

PK se lahko dodatno označuje z žigosanjem z vročim žigom, v skladu s prepisi, ki urejajo zaščito živali.

Žrebeta se žigosa po opravljeni identifikaciji in registraciji v RK:

Pasemski žig: v obliki odtisa kopita v katerem je črka »P« na levo pleče.

Rodovniški žig : žig v obliki odtisa kopita nad katerim je črka P

Registracijski žig: zaporedna številka vpisa v rodovniško knjigo plemenskih kobil.

Žrebce se žigosa z rodovniškim žigom na levo stegno ob vpisu v rodovniško knjigo.

18.3 Izbira imena

Živali dobijo ime ob vpisu v RK.

SLOVENSKO ZDRUŽENJE REJCEV KONJ PASME POSAVEC

- a. Žrebčki dobijo ime, sestavljeno iz “osebnega “imena, ki se začinja s črko abecede, določeno za posamezno leto (črka A je bila uporabljena leta 1995,
- b. Žrebičke dobijo ime, ki se začinja s črko abecede, določeno za posamezno leto (črka A je bila uporabljena leta 1995).

Priloge:

- Pravila za ocenjevanje lastnosti zunanosti konj posavske pasme in merila za razvrščanje živali v kakovostne razrede
- Pravila za izvajanje preizkusa delovne sposobnosti konj posavske pasme
- Seznam priznanih linij žrebcev in rodov kobil
- Obrazci zootehniške dokumentacije:
 - o Potrdilo o pripustu/osemenitvi,
 - o Poročilo o žrebitvi,
 - o Potrdilo o poreklu,
 - o vzorci zootehniških spričeval po EU zakonodaji.
 - o Ocenjevalni zapisnik